

In het beminlijk licht der menschenliefde zij het mij vergund te plaatsen **JAN AARNOUT BENNET**, sedert 6 Julij 1809 Lid der eerste Clasfe, te Leiden, oud bijna 69 jaren, overleden op den 9den September des afgelopen jaars. Bij het Meesterschap in de vrije kunsten verwierf hij het Doktoraat in de geneeskunde. Het Instituut, de Hollandfche Maatschappij der wetenschappen te Haarlem, en die ter bevordering van den Landbouw heeft hij grootelijks aan zich verplicht. Bij de eerste Clasfe hield hij eene voorlezing over eene berigtgeving en beschrijving van de koking van water en andere vochten in houten vaten.

Eene andere over eene nieuwe foort van *Encrinus*.

Nog eene over de *Agrestis Stolonifera* of het *florin-gras*, als een voortreffelijk veevoeder ook voor den Nederlandschen Landbouwer en Veehouder.

De Voorlezing van eene beschrijving van het *Paspalum Stoloniferum*.

Eene Verhandeling over het bovenste gedeelte des schedels van eene onbekende foort van hertenbok.

Eene Voorlezing over eene proeve van ontwerp ter afdeeling en onderkenning door uitwendige kenteekenen der hypolithen of maag- en darmstee- nen der paarden.

Bij de Hollandfche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem verwierf hij, in het voorjaar van 1808, het gouden eereloon voor eene *Verhandeling*, bevattende de natuurlijke historie en natuurkundige beschrijving der Walvisfchen; de nasporing der plaatsfen, waar zij zich ophouden, en de beschrijving der werktuigen, waardoor zij het best te vermeerderen zijn. (*) Niet alleen wordt door de meest-bevoegde regters deze Verhandeling geoordeeld volledig te bevatten de geschiedenis van dit belangrijk zeedier, tot op den tijd, wanneer dezelve werd geschreven; maar ook de ontleedkundige beschrijving en afbeelding van hetzelfde laten niets te wen-

(*) HOLL. MAATSCH. DER WET. Vde Deel.

wenfchen over; evenzeer als de wapenen ter walvischvangst naauwkeurig voorgesteld zijn. Dit werk verdient onder de belangrijkste van BENNET geacht te worden; en staat met eenen aanzienlijken tak van onze welvaart zoo naauw in verband, dat het ook daarom te hooger is te waarden.

Op hoogen prijs wordt mede gefchat het ontwerp eener vee-artsfenijkundige school, (*) in 1820 door de Maatschappij voor den Landbouw met goud bekroond; wier invloed bij de oprigting later genoegzaam is gebleken.

Bij zulke proeven betreurt te regt elk vaderlander, dat ligchaamszwakheid Dr. BENNET verhinderde, het Hoogleeraarambt in de Huishoudkunde aan Leidens Hooge school, in 1815 hem opgedragen, te aanvaarden; en hem dwong, twee jaren later zich daarvan te doen ontfaan.

Het wijd gebied der natuurlijke historie stond open voor zijn geoefend oog, zijnen veelomvattenden geest, en zijne vlijtige pen. Ook voor de jeugd betoogde hij het nut harer beoefening. (†) BLUMENBACHS Handboek bewerkte en verrijkte hij met zijnen waardigen vriend GERRIT VAN OLIVIER, met wien hij ook de grondflagen legde tot eene *Fauna Belgica*, een werk tot dusverre te vergeefs verlangd, hetwelk, bij gedeelten voortgezegt in 1822, 1824 en 1826, door de Haarlemsche Maatschappij met goud werd bekroond, en voor het onderwijs der Dierkunde, als aanvangs-boek, van groot belang wordt gehouden.

Zonder te vergeten in welke hoedanigheid ik hier de eer heb te spreken, zij het mij vergund, de getuigenis der vriendschap, uit den mond van den Nestor der eerste Clasfe, mijne nederige hulde van achting aan BENNET te doen vervangen.

„ Bij uitgebreide geleerdheid en diepe geneeskundige inzigten paarde Dr. BENNET eene minzaamheid en dienstvaardigheid, die hem vaak eigen genoegen

(*) Zie XIVde deels 2de stuk.

(†) Zie Natuurk. Verh. der Haarl. Maatsch. van Wet. IIdE D. 2de stuk.

gen deed opofferen tot hulp van anderen. Hij hield zijne geneeskundige oefeningen bij tot aan zijn levenseind, en wendde die belangeloos aan tot afkeering van ziekten of leniging van smart:” Bij deze hoedanigheden voegde hij bevallige zeden, en was een kundig kenner, liefhebber en voorstander van kunst. Wat nog meer is, hij was een braaf en godsdienstig man.

Wien, Mijne Heeren, kan ik voegzamer naast BENNET plaatfen dan Dr. ABRAHAM VAN STIPRIAAN LUISCIUS, sedert den 11^{den} Maart 1809 Correspondent, sedert den 11^{den} Mei 1819 Lid der Eerste Clasfe, den 2^{den} Mei 1829, in den ouderdom van ruim vijf-en-zestig jaren, te *Delft* overleden. Waardige vrienden, meer bevoegd dan ik tot het waarden van zijne verdienften als scheikundigen en geneesheer, prezen dezelve in een levensberigt, 't welk ik mag veronderstellen u bekend te zijn. (*)

De Eerste Clasfe bezit onder hare verzameling van zijne hand de volgende stukken:

Korte scheikundige bespiegelingen over de vermenging en de vereeniging der ligchamen in het algemeen en die der vloeistoffen in het bijzonder.

Verhandeling over eenen door hem verbeterden Bathometer.

Verhandeling over de zuivering van bedorven water.

Beschrijving van een nieuwen polypus-afbinder.

Verhandeling over de veranderingen van formige ligchamen in den schoot der aarde.

VAN STIPRIAANS kunde en vlijt aan Leidens Hoogeschool, verwierven hem den hoogsten trap van bevordering; buiten- en inlandfche Maatschappijen plaatften hem onder hare verdienstelijkfte Leden; de plantaardige zouten; het nut der scheikunde in het algemeen en derzelver invloed op de geneeskunst in het bijzonder; de natuur- en scheikundige wetenschappen van zes melkfoorten; de oorzaken der verrotting in plantaardige en dierlijke zelfftandigheden; en vele andere belangrijke onderwerpen, in het

Get.

(*) Zie Alg. Kunst- en Letterbode, van 1829, N°. 22 en 23.

Geneeskundig Magazijn opgenomen, hielden zijnen geoefenden geest en vlijtige pen bezig. Hij maakte de luchtzuiverende berookingen van GUI-
TON MORVEAU meer bekend en bruikbaar. Hij vond en beschreef eenen zeepeler, waarvan hij zelf het model vervaardigde; hij wees de middelen aan, hem best geschikt voorgekomen, zoo tot zuivering van bedorven water, als tot wering van het bederf; menig eerlaurier fierde zijne kruin; overvloedige bewijzen van vertrouwen en achting ontving hij van zijne medeburgers en van 's lands bestuur, meermalen werd hem een hooger leerstoel aangeboden dan die van *Lector der Scheikunde*, dien hij te *Delft* vervulde; hij zag zich geplaatst aan het hoofd van het geneeskundig toezigt in Zuid-Holland; — maar, wat voor het Vaderland en de menschheid nog grooter waarde heeft, hij was een werkdadig Geneesheer, toegerust met al de hoedanigheden, welke zich vereenigen moeten, om dien eeretitel waardiglijk te bezitten: hij was een menschen-vriend in den edelsten en uitgebreidsten zin des woords. Deze deugd, bij zoo diepe kunde, zoo wijze voorzigtigheid, en onbezweken trouw, verwierf hem de dankbare liefde van allen, die hij redde, hielp of troostte, en den onuitwischbaren roem, dien hij zijne verdienstelijke zonen naliet.

Van geheel anderen aard wordt de moeilijke taak mij opgelegd, wanneer ik voor u den naam uitspreke van ADRIAAN FRANÇOIS GOUDRIAAN, te *Ameiden* den 1sten Augustus 1768 geboren, sedert 4 Mei 1808 Lid der eerste Clasfe, den 2^{den} Junij dezes jaars overleden, wien bij zijn leven de getuigenis in openbaren druk gegeven werd, (*) dat hij aan de uitgebreidste *practische* kunde van den waterstaat, den roem paarde, van een der eerste *theoretici* van Europa in de *hydraulische* wetenschappen te wezen.

De Eerste Classe bezit van hem de volgende stukken:

Verhandeling getiteld: Aanmerkingen aangaande het doen van waarne-
min-

(*) Zie *Galerie Historique des Contemp. ou Nouv. Biographie*. Brux. 1819. Tom. 5. p. 188. col. 2.